



MAY 1984

ՀԱՅԴՈՒՄ HAYTOUG

Գ. ՏԱՐԻ,

թիվ 8

Օրգան Արեւմտեան Ամերիկայի Հ. Բ. Գ. Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան



OUR PATH
OUR BLOOD
OUR HOME
OUR NAME
OUR ADDRESS:

ARMENIA



Արեւմտեան Ամերիկայի
Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան
Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան

ՀԱՅԴՈՒԿ

Պաշտօնաթերթ-Ամսաթերթ

HAYTOUG

A monthly publication of A.R.F.
Armenian Youth Federation
419-A W. Colorado Blvd., Glendale, Ca. 91204
(213) 243-4491

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Թերեւս անմարմնելի թուի օտար ազգերու համար Մայիս 28ի ներկայացուցած կարեւորութիւնը հայ ժողովուրդի գաւակներուն վերջ ի վերջոյ, երբ անկախութեան մասին կը խօսինք, ընդհանրապէս, պատմութեան մէջ, տարիներու վրայ երկարող պատմական շրջաններու մասին է որ կ'անդրադառնանք: Մեր Մայիս 28ը սակայն, կը տարբերի միւս բոլորէն, իր կարեւոր տեւողութեամբ ու աւելի ճշգրիտ ըլլալու համար իր 2 տարուայ կեանքով: Եւ հակառակ իր այս կարեւոր կեանքին ան եղած է տարիներու ընթացքին ներշնչումի աղբիւր մը հայ ժողովուրդի դատին համար կոռուղ բոլոր մարտիկներուն:

Պատմաւորն այն է ընկերներ, թէ՛ Մայիս 28ը դարձած է խորհրդանշը հայ ժողովուրդի անկաշկանդ կամքին ու ըմբոստ ոգիին:

Մայիս 28ին էր, որ հայ ժողովուրդը կրցաւ վերահաստատել իր երկրի անկախութիւնը, երբ հայոց երկիրն ու ժողովուրդը կը գտնուէր ամենավատ ու աննպաստ, ընկերային, տնտեսական ու քաղաքական պայմաններու մէջ:

Ջարդերէն ետք, տակաւին գաղթական ու անօթի, հայ ժողովուրդը յաջողեցաւ, մի քանի անմահ հերոսներու առաջնորդութեամբ, ինչպէս Արամ Մանուկեանին եւ այլ քաջերու, դառնալ մէկ նաւատ ու ետ մղել թշնամի զօրքերը Սարդարապատի, Ախալքալաքի եւ Ղարաբաղի մարտադաշտերուն վրայ:

Ան տուաւ նոր շունչ ու եռանդ դարերէ ի վեր ստրկացած հայ ժողովուրդին: Եւ մինչեւ իսկ Հայաստանի խորհրդայնացումը չկրցաւ ոչնչացնել Մայիս 28ի ստեղծած քաղաքական եւ պայքարի ոգին:

Փաստը այն է, թէ մինչեւ այսօր, սփիւռքի չորս ծագերուն հայ ժողովուրդը հպարտութեամբ ու մեծ շուքով կ'ոգեկոչէ ամէն տարի այս խորհրդանշական օրը:

Անկախ ապրելու քննադր ամենէն տարրական յատկանիշներէն մէկն է մարդ արարածին: Անկաշկանդ միջավայրի մէջ է որ ազգ մը լիովին կատարելապէս կրնայ զարգացնել իր մշակոյթն ու ազգային նկարագիրը:

Հոս է որ Մայիս 28ը կը ստանայ իր իմաստը ու կը շարունակէ մնալ հայ ժողովուրդի սլացքներու ու պայքարի գլխաւոր նպատակներէն մէկը:

EDITORIAL

The importance which May 28th represents to the sons of the Armenian Nation may not be understandable to other nations. After all, the thought of independence in general is one which usually brings to mind a long period of time in history. Our May 28th, however, differs from all the rest in that it was a short period— more specifically two years— in time. And yet, despite its short life, our May 28th has become a source of inspiration for all the freedom fighters of the Armenian Cause.

The reasons for this, ungenerous, is that May 28th has become the symbol of the unyielding will and rebellious spirit of the Armenian People.

It was on May 28th that the Armenian Nation succeeded in reinstating the independence of its country, when the Armenian homeland and its inhabitants found themselves to be in the worst and most disadvantageous social, economic, and political conditions possible.

Immediately following the massacres, and still living as hungry refugees, the Armenian People succeeded, with the aid of a few unmatched heroes such as Aram Manookian and others, in forming one front and forcing the enemy forces to retreat at the battles of Sardarabad, Akhalkalak, and Gharakiliseh. These victories gave the Armenian People, which had been oppressed for centuries, a new breath of life and renewed enthusiasm. Even the sovietization of the Armenian Republic could not destroy the spirit of victory and struggle created by May 28th.

The fact remains that until today, the Armenian People, dispersed throughout the Diaspora, continues to commemorate May 28th every year with great pride as a symbolic day.

The desire to live independently is the most elementary trait of all mankind. A nation can cultivate its culture and national heritage completely only in an unrestricted environment.

It is here where May 28th acquires its meaning and continues to remain an inspiration to the Armenian Nation to struggle until its final victory.

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ ՀՍԿՂԻՄԸ

Ուրբաթ, 20 Ապրիլ 1984ի երեկոյան տեղի ունեցաւ Ապրիլեան Եղեռնի Հսկումը «Ֆերահեան» վարժարանի «Աւետիսեան» սրահին մէջ:

Ներկայութիւնը քիչ էր բաղդատելով նախկին տարիներու ներկայութեան: Մօտ 1000 հոգի ներկայ էին:

Բացման խօսքը կատարեց՝ «Շանթ» Կոմիտէի ներկայացուցիչ ընկերուհի Մարալ Իսրայելեան որմէ ետք Թէմի առաջնորդ Եփրեմ եպիսկ. Թապազեան եւ Վարդան քհնյ. Առաքելեան աղօթեցին եղեռնի զոհերու հոգիներու խաղաղութեան համար: Ընկեր Վիգէն Եագուպեան երգեց «Տէր Ողորմեա»:

Ապա, բեմ բարձրացաւ տիկ. Սօնա Բալուլեան ու երգեց «Զարթիր Որդեակ»ը որուն ընթացքին ձախ կողմէն մէկ մէկ բեմ բարձրացան ցեղասպանութենէն վերապրողներ ներկայացնող ծերունիներ ձեռքերնին մէկական վառած մոմեր բռնած. անոնք բեմին աջ կողմէն բարձրացող նոր սերունդի երիտասարդներուն ու պատանիներուն մոմերը վառեցին: Մոմը կը խորհրդանշէր Հայ ապրելու եւ Հայ Դատը հետապնդելու վճռակամութիւնը, որ հին սերունդը կը փոխանցէր նոր սերունդին: Այս յուզիչ, խորհրդաւոր եւ ազդու արարողութիւնը շարունակուեցաւ ընկերուհի Անի Պօղիկեանի «Մենք Անկեղծ Զինուոր ենք» երգով:

Վերապրողներու սերունդին խօսքը փոխանցեց Մալվինէ Խանձեան: Ան ըսաւ թէ շուրջ եօթնասուն տարիներ ջարդերէն վերապրող սերունդը իր կարելին ըրաւ բողոքագիրներով ու աղերսագիրներով Հայուն ձայնը լսելի դարձնելու համար քաղաքակիրթ աշխարհին, սակայն իրենց ձայնը արձագանգ գտաւ «լրութեան պատ»ով մը միայն եւ ահա նոր սերունդը իր գործունէութեամբ Հայուն ձայնը լսելի դարձուց սարսափեցրելով թուրքը ամէնուրեք:

Երիտասարդ սերունդին կողմէ ընկերուհի Անի Սաւատեան խօսք առաւ ու շեշտեց թէ նոր սերունդը պիտի պայքարի ու զօրանայ մինչեւ ամբողջ աշխարհը գիտնայ թէ ո՞վ է Հայ եւ ի՞նչ է Հայ դատը:

Ապա, խօսք առաւ Հ.Յ.Դ. «Շանթ» Ուսանողական Միութեան կողմէ ընկերուհի Սօնա Տապանճեան ըսելով թէ՝ եղեռնին յաջորդող տարիները վերանորոգման եւ յոյսի տարիներ եղած են որուն ընթացքին աշխարհը անտարբեր մնացած

է Հայ Դատի հանդէպ: Այս ժամանակաշրջանին Հայ ժողովուրդին ու երիտասարդութեան հաւատքն ու պայքարը զօրացած են:

Սահիկներ ցուցադրուեցան զանազան Հայ զաղութներու մէջ տեղի ունեցած ոգեկոչումներէն հատուածներ ներկայացնելով, որմէ ետք ընկեր Փառնիկ Սարգիսեան, դաշնակի ընկերակցութեամբ ընկեր Վիգէն Եագուպեանի երգեց «Հայոց Մարտիկներ»ը. նոյն ժամանակ ցուցադրուեցան Հայ քաղաքական բանտարկեալներու եւ Լիզպոնի մէջ նահատակուած հինգ Հայ հերոսներու ինչպէս նաեւ ընկեր Փօզօ Սալիպայի սկարները:

Հ.Ե.Դ. Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ խօսք առաւ ընկեր Վահէ Եագուպեան ու ըսաւ թէ Հայկական ցեղասպանութիւնը կը շարունակէ մնալ անճանաչ պետութիւններու ու միջազգային կազմակերպութիւններու կողմէ, որովհետեւ անոնց քաղաքական շահերուն վնասակար երեւոյթ մը կը Հանդիսանայ: Ընկերը շեշտեց թէ ցեղասպանութիւնն ու մեր հոգեբու հարցը մէկ են, անբաժանելի: Հայսեթիւնը որոշած է ամէն միջոցով հետապնդել Հայ Դատը, ըլլայ խաղաղ թէ զինեալ: Սակայն, հակադրուող ուժերը դէմ չեն միայն զինեալ պայքարին այլ Հայութեան հետապնդած նպատակին: Նոյնիսկ դէմ են խաղաղ միջոցներու, օրինակ՝ Ապրիլ 24ը ոգեկոչող բանաձեւը որուն արգելք հանդիսացաւ Միացեալ Նահանգներու «Գոնկրէս»-ը: Ընկերը աւելցուց թէ սփռութի մէջ առանց Հայրենիքի գոյատեւելը անկարելիութիւն է ու այսօր կարելի չէ նահանջել մեր վերականգնացած պայքարէն ի յարգանք անոնց որոնք կեանքերնին զոհեցին մեր ժողովուրդի ազատութեան համար:

Յայտագրի ընթացքին, Հ.Ե.Դ. Կրտսեր ընկերները երեք արարներով ներկայացուցին եղեռնի ընթացքին Հայերու դէմ կատարուած բռնութիւններէն պատկեր մը, թուրք զենպան մը ահաբեկած ըլլալու յանցանքով ամբաստանուած երիտասարդի մը դատաւարութենէն տեսարան մը եւ Ազատ, Անկախ եւ Միացեալ Հայաստանի հռչակումը:

Յայտագիրը վերջ գտաւ ընկեր Փառնիկ Սարգիսեանի ազգային յեղափոխական երգերով որմէ ետք ժողովուրդին մասնակցութեամբ ան երգեց «Մշակ Բանուոր» քայլերգը:

Հսկումը շատ յաջող սկսաւ, ստեղծելով սուգի եւ նոյն ատեն պայքարի մթնոլորտ մը: Սակայն,

ոչ միայն ներկայութիւնը քիչ էր այլ անկադ-
մակերպութեան ու թափթիւածութեան հետքերը
այլեւս դադրեցան հետք ըլլալէ եւ վերածուեցան
խոցերու:

Ձեռնարկը վերջին վայրկեանին եղած գործի մը
սպաւորութիւնը կը ձգէր: Այս պատճառներով
սկիզբը ստեղծուած մթնոլորտը կորսուեցաւ ու
ժողովուրդը ո'չ միայն յուսախափ այլ նաեւ ան-
տարբեր, ձգեց սրահը դուրկ որեւէ մէկ զգացումէ
եւ կամ մտածումէ: Ոչ միայն ձգեց առանց բան
մը ստանալու, այլ ձգեց բան մը կորսնցուցած:

Հ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

AYF Camp Directors Needed

This year AYF Camp has been extended an additional week. This brings the total number of camp weeks to five - the first week beginning July 15 and the fifth week ending August 19. With less than three months left before the start of camp, the AYF Camp Committee is requesting that individuals in the community, interested in the position of Camp Director submit their name and the week(s) of preference.

In the past Camp Directors have been men and women from various backgrounds and occupations. ARF, ARS and AYF members, laborers, teachers, editors, housewives, students, principals, artists, business persons, engineers, self-employed people, and accountants, have filled the position of AYF Camp Director.

Having camp experience is not a requirement. The basic requirements to qualify as a Camp Director are: 1)genuine concern for the campers 2)desire for the success of camp 3)ability to coordinate the activities of camp 4)follow and enforce the rules and regulations of camp 5)ability to work with and supervise the counseling staff 6)a knowledgeable background of Armenian history and culture 7)awareness of contemporary Armenian issues and 8)ability to work and relate with young people.

If you are interested please contact the AYF Camp Committee.

The AYF Camp is located in the Angelus National Forest near the town of Wrightwood. Each camp week will consist of a maximum of 100 campers ranging from 8 to 16 years of age, a counseling staff of around 20 counselors and the kitchen staff.

The Camp Director is volunteer position. No deadline has been set, but the AYF Camp Committee should be notified as soon as possible.

AYF Camp — Plan to Be There

Already, the AYF Camp Committee has begun receiving applications from young people to attend the 1984 camp session.

This year again AYF Camp promises to provide an unforgettable camping experience. An overwhelming response to attend camp is expected by the camp committee. Because the numbers of those requesting to attend camp has consistently increased over the years, this year's camp session has been extended an additional week, thus bringing the total number of camping weeks to five. In the past, many prospective campers have been turned away because the AYF Camp was filled to capacity. These young people missed the chance to experience the excitement of AYF Camp. Do not be one of those who is turned away because of a late or last minute application. Each camp week is limited to 100 campers. Now is the time to fill out and return your application to secure the camping week of your choice. The five week long session begins July 15 and ends August 19.

With other camps costing well over one hundred dollars a week, this year's cost of attending camp is still only \$90 per week. There has been no increase in the cost of attending camp from the previous year, with only a five dollar increase in price over the past three years. Take this into consideration with the rise of the cost of living for the past three years.

This determination in keeping the cost of attending the camp to a minimum and the extension of camp from 4 weeks to 5 weeks reflects the dedication of the AYF Camp Committee and the AYF Camp Management Board to the youth of our community. The primary aim of camp is to provide the youth with the positive environment where personal growth and learning about their national heritage is encouraged.

AYF Camp is open to anyone between the ages of 8 and 16. AYF Camp is not limited to Armenian youth. Anyone regardless of sex, race or religion, interested may attend.

To receive or return camper applications or counselor applications contact:

AYF Camp Committee
419 W. Colorado St.
Glendale, CA 91204
Tel: (818) 243-9219

**Camper applications are due by June 30.
Counselor applications are due by June 1.**

TRCHOUN

*To honest and simple people,
Among them to N.V.*

The tenth
Of
Next month
Marks
The third anniversary
Of Trchoun's
Death.
Now,
I'm sure,
You ask
Who the hell
Is Trchoun.
Well, Trchoun,
As you might've guessed-
Is a bird.
A bird
That I killed
That I shot
With my
B.B. gun
In cold blood
In the backyard
Of
My house.
I shot it
And
As I approached
It
I saw
It
Struggle
For its last breath.
I had killed
A bird
Which merely wanted
To breathe
And maybe
Just Maybe
To fly
If allowed, of course.
I saw
A bird
Open
Its beak and
Close it
For the last time
In its life.

I named
It
Trchoun
And buried it.
I had killed
A bird
And should've
Been proud
Of
Myself,
As
I know
Many of you
Would've,
As
Hunters
Always
Do.

Now,
I don't know
If
Others
Realize this,
But as I
See it
Trchoun
Is
A Hero
In its kind,
As
It made
One human
Vow
To
Never
Ever
In his life
Dare
Hurt
An innocent
Soul
Again.

VIKEN H.

We Are All Armenians, Aren't We ?

"I would like to thank you very, very much for honoring me with this scholarship, and I hope it will help me become a lawyer so that one day I can defend our Armenian Freedom Fighters like Unger Hampig Sassounian who struggle so that one day we shall have a Free, Independent and United Armenia. I would also like to remind everyone why our grandparents came to this country. Not because we wanted to (as our district attorney Robert Philibosian implied), but because we were driven from our homeland in 1915, when Turkey perpetrated the genocide of 1.5 million Armenians, a fact that the United States' government still denies."

These words were uttered by a fellow unger during the Armenian-American Citizen's League's 53rd Annual Convention/Banquet held on May 5, 1984 in Fresno.

Perhaps what motivated me to write this article was the satisfaction that was felt when the above words were said in the presence of over five hundred Armenian-Americans who "For God and Country, associate themselves for the purpose of upholding and defending the constitution and all the laws and institutions of the United States of America." These people's preamble is "to foster full appreciation of the privileges of American citizenship and high ideals of American democracy" and "to encourage obedience to law and order."

Before Philibosian had the opportunity to speak and praise us Armenians for upholding the great American ideals of Freedom, Democracy and obedience to law and order, we were treated to the League's cultural entertainment. As we took a stroll down the banks of the Mississippi, we were emotionally involved in the escapades of "Old Man Rivers" and lovers during the American Civil War.

If I have lost you, we are attending the Armenian-American Citizen's

League's banquet and are being entertained to music while preserving Armenian culture, heritage and tradition. Once in a rare while, if we were very quiet and attentive, we were able to hear a word or two spoken in Armenian. After all, over 50 years have passed since the League's first convention and now it is firmly established into the American way of life. And, perhaps, the American Eagle on their emblem will soon rise higher and cover the tip of the Mount Ararat that crept from behind.

Yes, it was very satisfying to hear the statement made by a fellow unger right after Mr. Philibosian's contradictory praises. A degree of satisfaction was felt even when moans and groans of discontent were heard when the forbidden word "Sassounian" was mentioned.

However, now, the satisfaction is over, what remains is a feeling of utter dismay and disillusionment. Hampig Sassounian's name was mentioned and an ounce of national consciousness was brought into the evening. Yet, what we experienced was more than the apathy of Armenians, but members of an Armenian community slowly departing from recognizing their national identity. The fear of losing the vulnerable awareness of being an Armenian was felt in this collective effort. What did a speech by a distressed unger accomplish? Probably nothing, except clearing a few repressed thoughts and justifying our reason for being present at such a foreign affair.

"The best thing to give: To your enemy Forgiveness; to an opponent, tolerance."

The above words were endorsed in the League's ad book by the Chapter president. A League which was furious about the statement made by an A.Y.F. member and threatened to withdraw the scholarship, and a League whose members immediately claimed to be "just as Armenian if not more" than us or anyone else.

I sincerely hope so.

T.G.

A Guilty Verdict from the People's Tribunal

On April 16, the Permanent People's Tribunal made known its verdict at a press conference in the French Senate on its session of the Genocide of the Armenians.

Its decision was the following:

- The Armenian population did and do constitute a people whose fundamental rights, both individual and collective, should have been and should be respected in accordance with international law;
- The extermination of the Armenian population through deportation and massacre constitutes a crime of genocide, not subject to statutory limitations within the Convention of 9 December 1948 on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. With respect to condemnation of this crime, the aforesaid Convention is declaratory of existing law in that it takes note of rules which were already in force at the time of the incriminated acts;
- The Young Turk government is guilty of this genocide, with regard to the acts perpetrated between 1915 and 1917;
- The Armenian Genocide is also an "international crime" for which the Turkish state must assume responsibility, without using the pretext of any discontinuity in the existence of the state to shun that responsibility;
- This responsibility mainly implies the obligation to recognize officially the reality of this genocide and the consequent damages suffered by the Armenian people;
- The United Nations organization and each of its members have the right to demand this recognition and to assist the Armenian people to that end.

It made this decision in reply to three questions that the following organizations asked be answered in a session, devoted to the case of the genocide of the Armenians. The questions were the following:

1. Is it established that the Armenian People was the victim of deportations, massacres, etc. in the Ottoman Empire during World War I?
2. Do these facts constitute a "genocide" in the sense of the International Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (1948) and, consequently, fall under the 1968 Convention on the Non-Applicability of Statutory Limitations to War Crimes and Crimes against Humanity?
3. What are the consequences of this, both for the international community and for the concerned parties?

The organizations asking for the session were the Minority Rights Group (France), Cultural Survival (U.S.A.), and Survival International (West Germany).

All three of these groups deal with questions of human rights and treatment of minority groups.

The People's Tribunal is a continuation of the Bertrand Russell Tribunal and is recognized by human rights groups all over the world. The verdict, says Prof. Richard Hovanissian, is a "moral declaration and documentation". An international court comprised of sixty-one individuals who are recognized as leaders in their respective fields, its resolutions are not binding. Like the World Court in the Hague, it can not enforce any of its decisions. It merely reflects world opinion, as represented by the People's Tribunal.

The decision of the Tribunal was not a hasty one and involved a lengthy process.

When the president of the tribunal declared the request of the organizations to be admissible, it drew it to the attention of the Turkish government in application of its provisions (Articles fourteen and fifteen). The Turkish government was invited to send representatives or written documents to make its position known. Since the Turkish government did not reply to this invitation, the Tribunal decided to insert into the record two documents, which contain the arguments of the Turkish government which deny the genocide.

After two public hearings on April 13 and 14 at the Sorbonne in Paris, where documents of international law from the United Nations, and declarations from all over the world were taken into consideration and reports were heard from Prof. Hovanissian, Gerard Libaridian, a historian, Christopher Walker, a historian and author, Teresa Hoffmann, from the Freie University in West Berlin, and many other highly reliable and objective sources, and testimonies from survivors of the Genocide, reports and memorandums of professors, documents of German and British sources, American sources, notes from the trial of Soghomon Tehlirian, etcetera, the Tribunal reached its decision.

The Preamble of the Court's decision states that genocide is the most fundamental crime against the rights of Peoples (Algeria, July 4, 1976) asserts: "Every people have the right to existence." Article 2: "Every people has the right to respect of its national and cultural identity." Article 3: "Every people has the right to peaceful possession of its territory and to return to it if it is expelled." Article 4: "No one shall be subjected, because of his national or cultural identity, to massacre, torture, persecution, deportation, expulsion, or living conditions such as may compromise the identity or integrity of the people to which it belongs."

The Tribunal explains that it takes this issue up

bar of justice and acknowledged in an appropriate form by the government involved." Because the Turkish government, before or of the present have never dealt with the accusation, they now deal with it as a court of justice. In fact, the Turkish government has made "a concerted effort to block inquiry."

The Tribunal saw as particularly relevant the "charges of deliberate destruction, desecration, and neglect of Armenian cultural monuments and religious buildings."

I quote, "The more extreme the injustice and the longer it is covered up, the more profound is this longing for recognition." The Tribunal hopes to "facilitate a constructive process of coming to terms with Armenian reality which may lead to a resolution or moderation of the conflict that may arise from it."

The Tribunal's preamble is made up of fundamentals of human rights.

In the Tribunal's twenty-nine page report, the historical facts of the genocide are dealt with and the condition of the Armenians in Eastern Anatolia, their background, and the general situation of the area are explained. Methodically, the historically documented facts are presented and lead up to the Genocide itself.

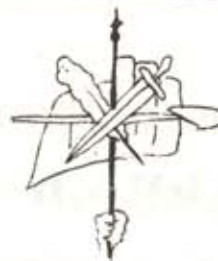
And so, the Tribunal presented its decision, which is all very well and beneficial for the Armenian community.

One may in no way put aside the salience of such a verdict passed upon by a legitimate court of human rights groups and our community, but the relevance of this decision to any government is questionable. This decision, in my opinion, is a mere documentation of something that has been documented and redocumented a hundred times over. I am in no way convinced that this Tribunal's decision helped the awareness of any government, or the recognition that would follow. I believe that all the governments are obviously aware of the Genocide and that the Tribunal's decision is of little importance to them.

I pose the question: What good does such documentation do other than satisfying the skeptical minds of intellectuals and scientists, who make up the Tribunal and its spectators, and mollifying the Armenian community? In a time when the United Nation's International Court of Justice is put aside and ignored, as the U.S. government did most recently, how can the Tribunal's decision matter?

As long as governments choose the history of the world according to their self-interests, documentation of a genocide that we and intellectuals around the world were already aware of has very little political advantage.

My fear is a picture of Armenians satisfied by such a decision and proud of an accomplishment. I think expecting a decision other than the one handed would be ridiculous. A verdict in the reverse would merely, in my opinion, prove the Tribunal to be an



Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան զինանշանը կը բաղկանայ հինգ մասերէ:

Կարմիր դրօշը կը խորհրդանշէ արիւն, ճակատամարտ եւ յեղափոխութիւն: Ան նշանն է Հայ ազատագրական պայքարին:

Այն բոունցքը, որ բռնած է դրօշակը, կը պատկանի Հ.Յ.Դ.Ի հիմնադիրներէն մէկուն՝ Ռոստոմին: Բոունցքը կը ներկայացնէ մեր յարատեւ պայքարը:

Զինանշանի զլխաւոր յատկանիշներն են, գրիչը, բահը եւ սուրը: Բահը կը պատկանի աշխատողին, այն աշխատողին, որ իր արթուն ֆաշագործութեամբ նկատեց անարդարութիւնը եւ նետուեցաւ պայքարի դաշտը:

Դաշոյնը կը խորհրդանշէ ազատագրման իրագործող գործիքը: Բայց առանց բարոյականի եւ գաղափարաբանութեան հասկացումի, զէնքը չհասնիր իր նպատակին:

Գրիչը կը պատկանի մտաւորականին, լըրագրողին, արուեստագէտին, որոնք գիտակցելով իրենց պաշտօնին կը նետուին յեղափոխութեան, օգնելու ժողովուրդին ու ազատագրական պայքարը: Անոնք կը հրաժարին անձնական հաճոյքներէն եւ կը նուիրուին ազատագրական եւ յեղափոխական կեանքի:

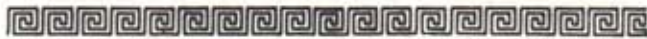
**ՆԵԼԻ ԱՃԵՄԵԱՆ
«ՄՈՒՍԱ ՏԱՂ» ՈՒԽՏ**

organization manipulated by propaganda forces. So, can we really see the decision as a victory? To criticize is not my goal; I merely wish to prevent anyone from feeling that their work is done.

NOTE: In the following issue, we hope to be able to provide interviews with Prof. Richard Hovanissian, Gerard Libaridian, and Dickran Kuyumjian, who were present at the session in Paris.

S.L.W.

ՆԱՄԱԿԱՆԻ



Յունուար 1984: Լոս Անճելեսի ընդհանուր դատախազ պր. Պապ, կը յայտարարէ, թէ մեր ընկերներէն Համբիկ Սասունեանի դատաւարութիւնը եղած է արդար եւ օրինաւոր: Ստափսութիւն մը որուն նմանը չէի լսած կեանքիս մէջ:

Ապրիլ 24, 1984: Հայկակաց Յեղասպանութեան 69րդ տարեդարձի առթիւ տեղի ունեցած քաղաքական բողոքի հաւաքի ընթացքին նոյն պարոն Պապը բեմ կը հրաւիրուի եւ կը խօսի Հայկական Յեղասպանութեան մասին, հոն հաւաքուած բազմութեան ըսելով թէ մեզի կը մնայ աշխարհին ճանչցրնել Հայկական Յեղասպանութիւնը:

Պր. Պապը, որուն Սասունեանի Պաշտպան Թանձնախումբը հրապարակային բաց նամակով մը խայտառակեց, պր. Պապը, որուն Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութիւնը իր օրկանով թնթանօթի բռնեց ամէն տեսակի յօդուածներով եւ յայտարարութիւններով, նոյն պր. Պապը որ առանց ամէնալու մեր անմեղ ընկերոջ «մեղաւոր ես» ըսաւ, նոյն պր. Պապը, մեր 1.5 միլիոն անմեղներու յիշատակին առթիւ բեմ կ'ելլէ եւ խօսք կ'առնէ: Անիկա խօսք կ'առնէ Հայկական Յեղասպանութեան մասին, բայց միեւնոյն ժամանակ ընկեր Համբիկը կ'ամբաստանէ իբրեւ անդամ Հայկական Յեղասպանութեան եւ դատին լուծումը փնտռող Արդարութեան Մարտիկներու:

Հարց կու տամ բոլորին, որ ինչպէս կրնաք ընդունիլ Պապին նման հայու մը (այդ ալ կասկածելի) որ իբրեւ բանախօս խօսի, այն ալ հաւաքի մը ժամանակ, որ կազմակերպուած է մեր կուսակցութեան կողմէ մասմար: Ինչպէս կրնանք ընդունիլ մենք, Հ.Թ.Դ. երիտասարդականներս, երբ ինքն է այն դատախազը որ մեր ընկերոջ կը փորձէ մահուան դատապարտել:

Թերեւս քաղաքական յետին հաշիւներ կային, հաշիւներ որոնցմէ մենք լուր չունէինք: Թերեւս կ'ըսեմ, որովհետեւ ես որչափ որ մտածեցի, չկրցայ գտնել բան մը եւ տակաւին չեմ կրնար հաւատալ որ թոյլ տրուեցաւ այդպիսի հայու մը որ խանգարէ հանգիստը բիւրաւոր նահատակներուն:

Պապը, ինծի համար իրաւունք չունի հայութեան մասին խօսելու եւ այդ ալ մեր բեմէն: Իրաւունք չէ ունեցած, իրաւունք ալ պէտք չէ ունենայ մինչեւ որ ներողութիւն խնդրէ ան մեղմէ եւ իր սխալը շտկէ: Իր հայրենադաւ խօսքերով, ան սեւ բիծ մը դրաւ իր ճակատին, իր իսկ ձեռքով, բիծ մը, որ կրնայ սրբուիլ միայն այն ժամանակ երբ Պապը քաջութիւնը կ'ունենայ իրականութիւնը ըսելու, գիտակցելով իր ազգային պարտականութիւններուն, կը պաշտպանէ մեր ընկերը ինչպէս ամէն հայ պէտք է պաշտպանէ, ամէն հայ, եթէ հայ կը զգայ ինքզինք:

Խ.Զ.

Հայագիտութեան Զարգացումը Ֆրանսայի Մէջ

Հայ-ֆրանսական յարաբերութիւններու պատմութիւնը կը սկսի 5-7րդ դարերէն սկսեալ, երբ հայ վաճառականները առեւտուր կ'ընէին եւրոպացիներուն հետ հասնելով մինչեւ Ֆրանսա եւ Սպանիա:

Պաշակիրներու արշաւանքներու ընթացքին, բազմաթիւ հայեր Ֆրանսա տեղափոխուեցան: մասնաւորաբար Մարսէյլ, Մոնպելիէ եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ:

1633 թուին Փարիզի մէջ կը հրատարակուի «Բառագիրք Հայոց» հայերէն-լատիներէն բառարանը: իսկ 40 տարի ետք, մօտաւորապէս 1673ին Մարսէյլի մէջ կը հիմնուի Հայկական առաջին տպարանը: «Բառագիրք Հայոց»ի հրատարակութիւնը եւ տպարանի հիմնումը, բնականաբար մեծ վերելք մը կ'արձանագրեն հայաճանաչման աշխատանքին մէջ:

18րդ դարու սկիզբը Ֆրանսայի պետութիւնը որոշեց Հայկական հին ձեռագիրներ հաւաքել, Փարիզի Մատենադարանին համար: Այսօր՝ այդ մատենադարանին մէջ պահուած հայերէն ձեռագիրներու թիւը կը հասնի 350ի:

1798 թուին Փարիզի «Արեւելեան Կենդանի Լեզուներու Դպրոց»ին մէջ Յակոբ-Շահան Զրպետի նախաձեռնութեամբ հայերէնի դասընթացքներ կը սկսին, ինչ որ հայագիտական ամպիոնի հիմը կը հանդիսանայ:

Այսօր, այդ դպրոցին մէջ կը դասաւանդէ փրոֆ. Ժան Փիէռ Մահէն որ վերջերս կ'աշխատի Գրիգոր Նարեկացիի «Մատենան Ողբերգութեան» գրքին թարգմանութեամբ: Ինքն է դարձեալ պատասխանատուներէն մէկը Revue des etudr Armeniennes» պարբերականին:

19րդ դարու սկիզբը Փրանսացի նոր հայագէտ մը մէջտեղ կու գայ Սեն Մարտեն անունով եւ կը հրատարակէ «Պատմական եւ աշխարհագրական ակնարկներ Հայաստանի մասին» նշանաւոր գիրք մը:

1846ին Փարիզ կը տեղափոխեն Իտալիոյ մէջ հիմնուած «Սամուէլ-Մուրատեան» վարժարանը:

1920ին Փրանսայի մէջ կը հիմնուի «Հայկական Ուսմանց Ընկերութիւնը» որ մեծ թարգմանական աշխատանքներ կը տանէր իր պարբերականներով. օրինակ, Փրանսերէնի կը թարգմանուէր Յովհաննէս Թումանեանի «Անուշ»ը եւ ուրիշ հեղինակներու գործեր:

1926ին կը հիմնուի դասական հայերէնի ամպիոն մը (classical Armenian) որոնք հետաքրքրութիւն կը ցուցնէին մեր 5րդ դարու մատենագիրներու գործերուն ինչպէս՝ Եզնիկ Կողբացիի գրաբար բնագրին, Փրանսերէնի թարգմանութիւնը:

Համաշխարհային երկրորդ պատերազմէն ետք, բազմաթիւ գործեր կը հրատարակուին Փրանսերէնով, հայագիտական եւ յատկապէս Հայոց Պատմութեան մասին, ինչպէս Հրանդ Պատրմաճեանի «Հայոց Պատմութիւնը» լոյս կը տեսնէ Փրանսերէնով (1949- եւ 1964ին):

Փրանսայի ներկայ նոր սերունդը սրբութեամբ կը հետեւի իր նախորդներու աւանդներուն եւ կը ծւղի, թէեւ շատ աւելի դժուար պայմաններու մէջ, շտուկեղ անոնց գործը: Վերջերս, Մոնպլիէի մալսարանի փրոֆ. Ժերար Տէրտէրեանի նախաձեռնութեամբ հրատարակուեցաւ մօտաւորապէս 700 էջոց Հայոց Պատմութեան հատոր մը: Սոյն գործին աշխատակցած են Ա.Մ.Ներու, Անգլիոյ եւ Մերձաւոր Արեւելքի հայագէտները: Փարիզի «Արեւելեան Կենդանի Լեզուներու Դրացոց»ը եւ միւս բոլոր հայերէնի դասընթացքներն ու կազմակերպութիւնները աւելի խոր կ'ուսումնասիրեն մեր լեզուն ու գրականութիւնը եւ հայագիտութիւնը կը հարստացնեն նորանոր վաստակներով:

ԳԷՈՐԳ ԶԱՒՈՒՇԻ

Մահուան 77ամեակի Առթիւ

Ահա այս տարի, մեր յեղափոխական աննման զինուորի մահուան 77ամեակն է, զինուոր մը, որ երկաթէ մարդ, քարէ հոգի կոչուած ստացաւ եւ փոթորիկի մը պէս անցաւ հայ յեղափոխական քսան տարիներու ընդմէջէն:

Իր մահէն յետոյ, ան մեր կուսակցութեան մեծ ու փոքր մարտիկներուն համար ֆէտայական կռուի գերմարդը նկատուեցաւ, ու անոր անունով երդուեցան, երբ պէտք եղաւ կռուի ճակտին զոհուող ապագայ սերունդները:

Այս առթիւ, քանի մը գիծեր կուտամ Գէորգի կեանքէն ու գործէն, յիշատակը թարմացնելու համար ամէնէն արի ու անվեհեր մարդուն, որ այսօր, աւելի քան երբեք, կը խօսի մեր նոր շարքերու մտքին ու սրտին:

Գ. Զաւուշ ծնած է 1870ին, Բսանաց գաւառի Մըքրիսկ գիւղի մէջ: Պատանի հասակին, ընտանիք գինք կը ղրկէ Մշոյ Ս. Առաքելոց վանքը, հոն ուսանելու ու վարդապետ ձեռնադրուելու նպատակով:

Այսպիսով, 1886ի Մայիս 14ին Գէորգը փոխադրուեցաւ Ս. Առաքելոց վանքը, ու հոն մնաց մինչեւ 1888ի Մայիսի վերջը, ընդամէնը երկու տարի: Գէորգի համար վանքի կեանքը անհանդուրժելի եղաւ, որովհետեւ անոր մէջ ըմբոստութեան ոգին կեռար, եւ չէր կրնար հանդուրժել այդ հանդարտ կեանքը: Ու այդ շրջանին, երբ ինք արդէն 17 տարեկան լրացուցած էր, վանքի շրջապատին մէջ կը հանդիպի փախստական Արարոյին եւ Լեւոնին: Ու հոգուով կը կապուի անոնց: Վանքէն հաց տանելով անոնց թաքստոցը, կը դառնայ անոնց հաւատարիմ սուրհանդակը ու վստահելի օժանդակը:

Այս երկու նախատիպար ֆէտայիներէն կը լսէ թէ անոնք «ընկերութեան» գործով կը կը զբաղին, թէ անոնք հայ ազգի թշնամիներուն դէմ կը կռուին՝ ժողովուրդը գերութենէ ազատելու համար: Այս շրջանին Գէորգի հոգին կը բռնկի «ընկերութեան» գործով:

1888ին Գէորգը կը թողու վանքը եւ կը վերադառնայ իր գիւղը, հոն կը սկսի քարոզել Արարոյէն սորվածները, նոյն շրջանին, որ մը Գէորգ վէճ կ'ունենայ քիւրտ աշիրեթէն երկու հոգիի հետ, վէճը կը վերածուի կռուի, Գէորգ

ՄԱՅԻՍ ԱՄԻՍԸ՝ ՀԱՅՈՑ

- 1 ՄԱՅԻՍ 1904. — Սասնոյ Բ. ապստամբութեան կէլիի կռիւները:
- 1 ՄԱՅԻՍ 1920. — Հայաստանի մէջ կը սկսի պոլշեիկեան խրտումները: Հայաստանի բանակը ձեռք կ'առնէ մարտական միջոցներ՝ զսպելու համար հակապետական առաջին այդ շարժումը:
- 2 ՄԱՅԻՍ 1984. — Փարիզ: Պայթումներ խճողուած սրճարանի մը մէջ եւ խճողուած հրապարակի մը վրայ, ուր Կիրակի Ապրիլ 24ին զետեղուած էր 1915ի ցեղասպանութեան յիշատակի յուշարձանը: Այս պայթումներու պատճառաւ կը վիրաւորուին մօտ 12 անձեր:
- 3 ՄԱՅԻՍ 1915. — Թուրքերը, պարտուած կը լքեն Վանը, ուր կը հաստատուի հայկական անկախ իշխանութիւն, Արամ Մանուկեանի նահանգապետութեամբ:
- 3 ՄԱՅԻՍ 1965. — Մահ սովետահայ վիպասան եւ քաղաքական գործիչ Հրաչեայ Քոչարի:
- 4 ՄԱՅԻՍ 1982. — Պոսթըն: Կ'ահաբեկուի թուրք զեսպանը (Օրհան Կոնուզ): (Արդարութեան Մարտիկներ):
- 5 ՄԱՅԻՍ 1815. — Մոսկուայի մէջ կը բացուի Լազարեան ծեմարանը:
- 5 Մայիս 1892. — Խրիմեան Հայրիկ կ'ընտրուի կաթողիկոս Ամենայն Հայոց:
- 5 ՄԱՅԻՍ 1915. — Թուրքերու նահանջէն ետք, հայ կամաւորները յաղթական կը մտնեն Վանէն ներս:
- 5 ՄԱՅԻՍ 1920. — Հ. Բ. Դաշնակցութիւնը կը ստանձնէ Հայաստանի իշխանութիւնը, պայքարելու համար պոլշեիկեան շարժումներուն եւ թուրք-Ատրպէյճանական դաւերուն դէմ: Կը կազմուի Համօ Օհանջանեանի Բիւրօ կառավարութիւնը:
- 6 ՄԱՅԻՍ 1905. — Սմբատի ղեկավարութեամբ տեղի կ'ունենայ Քոփի կռիւը:
- 6 ՄԱՅԻՍ 1979. — Պոլիս: Ռումբի պայթում օդակայանին մէջ: (Հ.Ա.Հ.Գ.Բ.)
- 9 ՄԱՅԻՍ 1954. — Կը վախճանի երջանկայիշատակ Գէորգ Զ. Զէօթէքեանը, կաթողիկոս Ամենայն Հայոց:
- 10 ՄԱՅԻՍ 1930. — Փարիզ, Սորպոնի մէջ, կը տօնուի Աւետիս Ահարոնեանի գործունէութեան քառասնամեայ յորելեանը:
- 10 ՄԱՅԻՍ 1943. — Օծում Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Անթիլիասի Մայր Տաճարին մէջ:
- 11 ՄԱՅԻՍ 1905. — Բազուի նահանգապետ Նակաշիձէի ահաբեկումը՝ Դրոյի կողմէ:
- 11 ՄԱՅԻՍ 1918. — Սկիզբ Պաթումի Խորհրդաժողովին, Թուրքիոյ եւ Անդրկովկասի անկախ դաշնակցային կառավարութեան միջեւ: Հայոց կողմէ կը մասնակցին Ալեքսանդր Խատիսեան, Յովհաննէս Քաջազունի եւ Սիմոն Վրացեան:
- 12 ՄԱՅԻՍ 1963. — Օծում Խորէն Ա. Կաթողիկոսի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Անթիլիասի Մայր Տաճարին մէջ:
- 15 ՄԱՅԻՍ 1905. — Ծովասարի կռիւը՝ Անդրանիկի, Գէորգ Զաւուչի եւ Իսոյի ղեկավարութեամբ:
- 15 ՄԱՅԻՍ 1916. — Մահ անուանի հայդուկապետ եւ ժողովրդական հերոս Քեոիի, Ռեւանտուզի կռուին:
- 15 ՄԱՅԻՍ 1920. — Մահ տոբթ. Յ. Զաւրիելի (Զաւրեան). յեղափոխական եւ հասարակական գործիչ:
- 16 ՄԱՅԻՍ 1977. — Փարիզ: Ռումբի՝ պայթում թուրք զբօսաշրջիկութեան գրասենեակին առջեւ: (Երիտասարդակ Շարժում):
- 16 ՄԱՅԻՍ 1904. — Սասնոյ Բ. ապստամբութեան կռիւներու շարքի մէջ, տեղի կ'ունենան Մկրտումի, Սպաղանայ եւ Գոմերի կռիւները: Գոմերի կռուին կը սպաննուի դաշնակցական ղեկավար գործիչ Վահանը (Մանուէլեան):

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

— 17 ՄԱՅԻՍ 1907.— Տեղի կ'ունենայ Աղթամարի երկրորդ կոիւր, ֆետայիններու եւ թրքական ուժերուն միջեւ:

— 18 ՄԱՅԻՍ 1912.— Մահ Պարսկաստանի ազատագրական շարժման զլխաւոր Հերոս, դաշնակցական անվեհեր մարտիկ՝ Եփրեմ Խանի:

— 21 ՄԱՅԻՍ 1918.— Զօր. Սիլիկեանի հրամանատարութեամբ՝ կը սկսի Սարդարապատի ճակատամարտը:

— 21 ՄԱՅԻՍ 1969.— Մահ Հայաստանի հանրապետութեան նախկին վարչապետ, ազգային, կուսակցական եւ մշակութային գործիչ, եւ «Նշան Փալանճեան» Ճեմարանի տնօրէն՝ Սիմոն Վրացեանի:

— 23 ՄԱՅԻՍ 1960.— Մահ արիւնարբու Թալէաթ Փաշայի ահաբեկիչ, ազգային Հերոս Սողոմոն Թէհլիրեանի:

— 24 ՄԱՅԻՍ 1918.— Կը սկսի թուրքերու նահանջը՝ Սարդարապատի եւ Ղարափիլիսէի ճակատներուն վրայ:

— 24 ՄԱՅԻՍ 1918.— Մահ դաշնակցական մարտիկ Տէլի Ղազարի:

— 26 ՄԱՅԻՍ 1945.— Մահ կուսակցական եւ հասարակական գործիչ Մինաս Վերածինի (Ֆարհատ):

— 27 ՄԱՅԻՍ 1907.— Մահ Հայոց նորագոյն ժողովրդական հերոսներէն՝ Գէորգ Զաւուշի (Սուլուխի կոիւ):

— 27 ՄԱՅԻՍ 1950.— Պաշտօնական բացում «Նշան Փալանճեան» Ճեմարանի նոր շէնքին՝ ի ներկայութեան Լիբանանի հանրապետութեան նախագահ Պշարա էլ Խուրիի, վարչապետ Ռաշիտ Սուլհի եւ նախարարներու: Այս առթիւ Լեւոն Շանթ կը պատուուի լիբանանեան արժանեաց ոսկի շքանշանով:

— 27 ՄԱՅԻՍ 1976.— Փարիզ, ուումբի պայթում Հայ Մշակութային կեդրոնին մէջ:

— 28 ՄԱՅԻՍ 1918.— ՅաղթանակԲաշ Ապարանի ճակատամարտի՝ Դրոյի ղեկավարութեամբ, որ փախուստի կը մատնէ թուրքերը:

— 28 ՄԱՅԻՍ 1918.— Սպարապետ Նազարեկեան կը հրամայէ կասեցնել ռազմական գործողութիւնները: Հայոց Ազգային Խորհուրդը Պաթում կը ղրկէ Ալեքսանդր Խատիսեանէ, Յովհաննէս Քաջազունիէ եւ Մ. Պապաջանեանէ կազմուած պատուիրակութիւն մը՝ թուրքերուն հետ բանակցելու եւ անկախ Հայաստանի անունով հաշտութիւն կնքելու համար:

— 28 ՄԱՅԻՍ 1928.— Գահիրէի մէջ կը հիմնուի Հայ Կրթական եւ Հրատարակչական Համագործակցութիւն (ներկայիս՝ «Համագործակցութիւն Մշակութային Միութիւն»):

— 28 ՄԱՅԻՍ 1926.— Զուրիխ (Զուրիցերիա), պայթումներ թրքական հիւպատոսարանին եւ թրքական դրամատունին առջեւ. ոչ մէկ մարդկային վնաս:

— 28 ՄԱՅԻՍ 1981.— Փարիզ, ուումբի պայթում Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան կեդրոնէն ներս: (Յեղափոխական թուրքերու իսլամական բանակ):

— 29 ՄԱՅԻՍ 1920.— Պոլշեիկները կը գնդակահարեն դաշնակցական զինուորական գործիչ եւ Արամ Մանուկեանի օգնական Սարգիս Մանասեանը:

— 30 ՄԱՅԻՍ 1938.— Պոլշեիկ Զեկայի գործակալները խեղդամահ կ'ընեն Գէորգ Ե. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, էջմիածնի մէջ:

— 31 ՄԱՅԻՍ 1918.— Մահ Յեղափոխական եւ հասարակական գործիչ Մարգարիտի:

— 31 ՄԱՅԻՍ 1982.— Լոս Անճելիս, կը ձերբակալուին երեք հայ երիտասարդներ, որոնք փորձած են ուումբ գետեղել Գանատական օդանաւի ընկերութեան գրասենեակի առջեւ: (Հ.Ա.Հ.Գ.Բ.):

ՄՕՏԻԿ ԱՆՑԵԱԼԷՆ

ԲՈԼՈՐ ԱՆՈՆՑ, ՈՐՈՆՔ ԼԻԱՅՈՅՍ, ԾՈՎԵԶԵՐՔ ԵԿԱՆ՝ ԶԻՍ ԴԻՄԱԽՈՐԵԼՈՒ

Արհեստս ձկնորսութիւն է: Աւելի ճիշտը՝ զրադմունքս է ձկնորսութիւնը: Ազատ ժամերուս, կ'առնեմ նաւս եւ եղէգս եւ կ'երթամ հեռուները, հորիզոնէն ալ անդին, աշխարհէն հեռու, ընելու համար ինչ որ իսկապէս կը փափաքեմ ընել, ինչ որ սրտիս կը խօսի: Չորս կողմս ամայութիւն. միայն ես եմ եւ իմ ձուկերս: Ատենը անգամ մը հինգ «սանթիմոնոց» ձուկ մը կ'ելլէ, երբեմն եօթնոց եւ եթէ բախտս քալէ, մեծ, մսոտ ձուկ մըն ալ կը բռնեմ: ձուկերը վեր քաշելը յոգնեցուցիչ գործ է բայց խորոված ձուկին պէս բան չկայ: Ժիշտ այդ պատճառաւ է որ ժամերով կրնամ նաւուս մէջ նստած, ձուկերուն կամքին հետ խաղալ:

Չոր ցամաքին վրայ քանի մը հայ բարեկամներ ունիմ որոնցմէ մէկը որսորդ է, միւսը ճաշարանի մը տէրը, իսկ երրորդը ամէն օր տարբեր գործ մը կ'ընէ, ըսենք գործերու «քոնուասօր» մըն է: Գիտէին ձկնորս ըլլալս, եւ օր մըն ալ հաւաքուեցան եւ ինծմէ ուզեցին որ օր մը ձկնորսութեան ելած ժամանակս, փոխանակ իմ սովորական ձուկերս բռնելու, կէտ ձուկ մը բռնեմ:

Սկիզբը, բառը տարօրինակիս եկաւ, անճոռնի հրէշ մը պատկերացուցի: Կէս վախցած եւ կէս զարմացած մանրամասնութիւններ պահանջեցի այս նոր էութեան մասին, որսորդը պատասխանեց.

— Մեծ ձուկ մըն է, որ զլխուն վրայէն շունչ կ'առնէ, կուտայ. քիթը հոն է:

Տարիներով ձկնորս եղած եմ, զանազան գոյներով, ձեւերով ձուկեր տեսած եմ, բայց զլխուն վրայ քիթով ձուկը ինծի համար անակնկալ նորութիւն մըն էր:

— Քանի սանթիմոնոց է սա «ճանապարհ»ը, հարցուցի:

— Ինչ սանթիմ, ինչ մեթրօ՝. քիլոմետրով պիտի խօսիս կէտ ձուկի մասին: 1 քիլոմետր, 1½ իսկ ամէնէն մեծերը մինչեւ 2½ քիլոմետր:

Ուղեղս կեցաւ: Ատենք իմ գիտցած քիլոմետրներս չէին կրնար ըլլալ: Ես երբ ինքնաշարժ քէի եւ չափէի մէկ քիլոմետր, այդ հեռաւորութեամբ ետ մնացած ծառը հազիւ կը տեսնուէր: Երբ իմ գիտցած քիլոմետրս վազէի, սիրտս եւ թոքերս իրար կ'անցնէին: Իմ գիտցած քիլոմետրս

երկար էր, շատ երկար: Ուրեմն այս կէտ ձուկին զլխուն վրայի քիթը իմ տունէս մեծ ըլլալու էր, մտածեցի: Հապա թէ այդ քիթով փչէր եւ հսկայ ալիքներ ստեղծելով, նաւս տապալէր: Կարելի էր նաեւ որ քանի մը կէտ ձուկեր քիթ քիթի տալով կրնային «հուրիքէյն»ներ ստեղծել: Ձէ՛, այս իմ գործս չէ ըսի միտքէս, եւ իրենց ալ կարճ, կտրուկ ըսի. — «Նօ ուէյ»:

— Չեղաւ, ո՛չ, ո՛չ, ո՛չ, չեղաւ: Այդ կէտ ձուկ պէտք է բերես. ճառ չկայ: Մենք քեզի կ'օգնենք:

Յամաքէն կամ ծովէն պիտի օգնէին, չհասկցայ: Առաջարկեցի որ որսորդը, իր գէնքով, աւելի դիւրութեամբ կրնար սպաննել այդ արարածը. բայց որսորդը մերժեց. առաջարկեցի ցամաքին վրայ

թնդանօթներ լարել եւ հոնտեղէն զարնել, այդ ալ մերժեցին: Վերջին շնաշխարհիկ զաղափարս էր «հելիքօփթէր»ով կէտձուկերուն շունչի ծակերուն մէջ «տիւնամիթ» գետեղել եւ պայթեցընել... «Իմփրէթթիթըլ» է ըսին: Միտքերնին պիտի չփոխէին, որոշած էին որ կէտ ձուկ կ'ուզեն եւ նոյնպէս որոշած էին որ իմ միջոցաւ է որ այն փափաքը պիտի իրականացնեն: Մէկ խօսքով՝ փախուստ չկար:

Սկսայ մտածել: Շատ քիչ զաղափար ունէի ձուկին տեսակին եւ սովորութիւններուն մասին: Մէկ բան որ որոշ էր, իմ ունեցած բթամատի հաստութեամբ եղէգովս եւ բարակ թելով բան պիտի չբռնէի. անկէ զատ ձուկ բռնելու մասին ոչինչ գիտէի:

Յաջորդ օրը գացի ձկնորսութեան խանութը եւ ամէնէն հաստ, սուղնոց, «իմփորթրտ» եղէգը, ամէնէն հաստ թելը եւ «հէվի տիւթի» կարթ մը գնեցի: Երբ խանութէն դուրս ելայ, աւելի լաւ կը զգայի. աս կէտ ձուկ բռնելը այդքան ալ դժուար բան մը ըլլալու չէր: Օրուան մնացածը հանգիստ ընելով անցուցի. ծովեղերքը երկնցայ, «պիրա» խմեցի, եկող դացող աղջիկները դիտեցի, «ուրման»ովս ռատիօ մտիկ ըրի եւ յետոյ տուն գացի ու նոր գնածներս բարձիս տակ դնելով, երկար քնացայ:

Մեր քաղաքը աքաղաղ չկար. առտուն ամէն

մարդ իր միջոցներով պէտք էր արթննար: «Ալարմ» չունէի, այդ գործիքին մետաղային ձայնը ինծի ջղախոլութիւն կու տար, եւ այդ պատճառաւ, վերջին «ալարմ» սենեակին պատին կարծր քարերուն դէմ վախճանեցաւ: Գտած էի աւելի «նոմանթիք» ձեւ մը: Իմ շէնքիս դիմացը կ'ապրէին երիտասարդ օրիորդ մը եւ իր այրի մայրը: Օրիորդը սովորութիւն ունէր ամէն առտու, նախքան այգի երթալը, մեղմ ձայնով դանդաղ երգ մը երգելու: Այս ձեւով՝ երազի աշխարհէն դէպի իսկական աշխարհ փոխանցումը աւելի հանգիստ կ'ընթանար: Իրեն բարիքին փոխարէն, իմ ձուկերու «Ֆիլէ»ներէն մի քանի հատը իրենց կուտայի ամէն շաբաթ: Այս էր մեր բարեկամութիւնը:

Առտուն ժամը ճին, ըստ սովորութեան, մեղմ երգը լսելով արթնցայ, լուացուեցայ, շատ փոքր նախաճաշ մը կերայ — անդադար «ըէֆմ» կը փորձեմ ընել — եւ ձկնորսութեան վերարկուս հագնելով ծովափ իջայ: Այսօր բուն օրն էր:

Նաւակս խեղճուկրակ բան մըն է. խարխլած չէ բայց «մօթօր»ը տկար է, միայն 300 սիսի: Ամէն առտու թեւս կը փրթէր մինչեւ որ մեքենան աշխատցնէի: Վերջապէս մեքենան աշխատցուցի եւ քանի մը վայրկեան վերջ արդէն բաւական հեռացած էի ցամաքէն: Ուր կ'երթայի ես ալ չէի գիտէր. վերադարձաւ ալ նոյնքան անորոշ էր:

Քաղաքի տուները սկսան խաղալիքէ տուններու նմանիլ. ջուրը մութ կապոյտ էր եւ սովորականէն աւելի պաղ: Հոս հոն ամպեր կային երկինքին մէջ բայց անձրեւի վախ չկար: Երբ քաղաքի վերջին շէնքերն ալ հեռուն կորսուեցան, եւ դարձեալ առանձին էի, վայրկեանուայ մը համար որոշեցի վաղ անցնիլ կէտձուկ բռնել եւ մտածեցի պատրուակ մը հնարել: Զէր ըլլար, սուտս չուտով մէջտեղ կ'ելլէր: Ու շարունակեցի դէպի աւելի բացերը քշել... դէպի կէտձուկերու աշխարհը:

Վրաս յանկարծ սարսափ մը եկաւ. եթէ նոյնիսկ կէտձուկը համագործակցի հետս, ձգէ որ զայն բռնեմ, աս նաւուս վրայ կէտձուկին որ մասը պիտի բաւէր: Անկարելի էր. նաւս կ'ընկղմէր եւ միւս կէտձուկերուն ճաշը — աւելի ճիշտը «ափերեթիֆ»ը — կ'ըլլայի: Բայց անկարելին պէտք էր կարելի դարձնել: Մտածեցի նաւուս կապել եւ անանկ քաշել, բայց 300 սիսի «մօթօր»ս, 300 երկվայրկեան չէր դիմանար այդ ծանր շարժարանքին: Այս բոլորէն առաջ, սակայն, պէտք էր կէտձուկը բռնէի:

Զորս կողմս խաղաղ ծով էր, ատէնը անգամ մը յոգնած կորսուած «փէլիքան» մը կը թռէր,

ջուրին վրայ կը նստէր, քիչ մը եւս կը թռէր, եւայլն: Մտածեցի որ այս ծոյլ թռչունին ներկայութիւնը լաւ էր, որովհետեւ հիմա կէտձուկ մը կուգար հոս «փէլիքան»ը ուտելու: Բայց չուտով թռչունն ալ կորսուեցաւ եւ ես դարձեալ մնացի մինակ: Զեւով մը այդ թռչունին ներկայութիւնը ապահովութիւն ալ կը ներշնչէր որովհետեւ եթէ անթի կէտձուկ մը գար հիմա, միայն նաւս եւ ես կայինք ուտուելիք: Թռչունին հետ գոնէ 50-50 էր կարելիութիւնը: Ես հոն էի կէտձուկ բռնելու, թէ հոն էի կէտձուկէն ուտուելու մտքիս մէջ յստակ չէր: Տոպրակէս «ժամպոն»ի «սանտուիչ» մը հանեցի եւ ուտելով, սպասեցի որ կէտձուկը երեւնայ:

Անցաւ կէս ժամ, մէկ ժամ, մէկուկէս ժամ...

Պատկերութեանս սորված բոլոր աղօթքներս այդքան արագ միտքէս չէին անցած. ջուրնս պատահածը իսկական «քաոս» էր. նաւս տապալելու սահմանին վրայ կը թեքերէր: Որոտումի, գոլորշիի, ալիքներու եւ ընդհանուր սարսափի մէջ սառած՝ մնացած էի: Արդեօք հիւլէական պատերազմ էր թէ «հրքիքէյն» մը... եւ «սինեմա»յի պէս առջեւս երեւցաւ հսկայական, մոխրագոյն, «կարկանդուան» հրէշ մը. բայց այս մէկը գլխուն վրայ իմ երեւակայած քիթը չունէր: Կրնայ ըլլալ իր վայրագութեան ընթացքին քիթը փրթաւ: Բայց հարցը հիմա այս կենդանին բռնել էր — աւելի ճիշտը իրմէ չբռնուիլը — եւ նոյն վայրկեանուան մէջ երկրորդ անգամ ըլլալով բոլոր գերմարդկային ուժերէն խնդրեցի որ զիս այս դժոխքէն հանեն, եւ հինգ տարեկան մանուկի մը պէս խոստացայ նոյն սխալը չկրկնել: Միւս կողմէն յուսացի որ այս բոլորը երազ մըն էր եւ օրիորդը հիմա պիտի երգէր, մեղմ ձայնով...

Իմ տեսած, բնական կամ արուեստական մեծագոյն ծաւալ ունեցող շարժուն «ապրանքն» էր զոր այժմ կը դիտէի: Քանի մը ծառի հաստութեամբ եղէգ մը եւ նաւու խարխիսի չափ կարթը այս հրէշին չէին կրնար վիրաւորել: Մէկ հատ բերանը բանալով, այս կէտձուկը իմ նաւս եւ իմ նաւուս պէս քանի մը «տուգենէ» ուրիշ նաւեր ալ կրնար մէկ ումպով կլլել: Եւ ես եկած էի այս կէտձուկը բռնելու. ասոր այլեւս խնեթութիւն չեն ըսեր:

Բոլոր ուժերովս, քանի դեռ ողջ էի, «մօթօր»ը վառեցի — այդքան արագ երբեք չէի աշխատացած — եւ «կազ»ը «ֆուլ» բանալով, քշեցի դէպի որ ուղղութեամբ որ ըլլար, միայն կէտձուկէն հեռու:

Ամէն ետեւ դառնալուս, կէտձուկը կարծես աւելի կը մօտենար, հեռանալու տեղ. կարծես զիս

կը հալածէր, ինչպէս որ կատուն մեռած մուկին հետ կը խաղայ նախքան դայն յափշտակելը: Սակայն յանկարծ, կորսուեցաւ: Մովը դարձեալ խաղաղ էր. միայն «մօթօր»իս յոգնած ձայնը կը լսուէր: Մի քանի վայրկեան տեւեց այդ աննախանձի փորձառութիւնը բայց հիմա կէտծուկին հետքը չկար. ամէն ինչ վերադարձած էր սովորականին, եւ գոհ էի որ այդպէս էր: Առանց կէտծուկի վերադարձը յուսախաբութիւն պիտի պատճառէր բայց գոնէ ողջ էի:

Մտածեցի թէ ինչպէս պիտի պատմեմ եղածը, անհամբեր կէտծուկ սպասողներուն. ինչ որ ալ ըսէի պիտի չհասկնային որովհետեւ բաւական համոզումէ ետք, ընդունած էի կէտծուկ մը բերել:

Ըսի տուն չվերադառնամ, եւ գիշերը ծովուն վրայ անցնեմ, բոլորէն հեռու, բայց չէր ըլլար, կէտծուկին հետ հանգիստ չէի զգար: Պէտք էր վերադառնայի:

Քաղաքի բարձր շէնքերէն վերջ առաջին տեսարանը որ պարզուեցաւ ցամաքին վրայ, չարժող ձեռքերու եւ ոտքերու խառնարան մըն էր: Արեւուն վերջին շողերը իրենցմէ ոմանց «տազ»երուն վրայ կը ճառագայթէին, կամ ալ գուցէ փայլողները հեռադիտակներն էին որոնց մէջէն դիւ կը դիտէին: Եւ որքան որ մօտեցայ ծովափին, այնքան դանդաղեցան իրենց թափահարող թեւերը, մեղմացան ուրախութեան ճիւղերը եւ մեռաւ խանդավառութիւնը, որովհետեւ առաջին անգամ ըլլալով, իրենք ալ գիտցան թէ...

... Կէտծուկը, հոն հեռուն, ազատ, դեռ կը լողար:

Կ.Վ.

THE DECISION

The afternoon was no different than any other. The streets were beginning to get filled by people going home from work.

On an abandoned street off the main boulevard were drunks, sitting around luring girls into the bad ways of life.

On the corner was a building, deserted of every sign of human life. Windows were shattered making it easy for runaways to hide from their seekers.

As the rush hour got more frustrating, one by one, young men, seven all together, arrived at a room facing the alley. Their meeting was to discuss the fate of their problem. The youngest two were put as guards at the window so the revolutionaries could meet with no interruptions.

The discussion began and the topic was dedicated to the people. What should they do?

The room became heated by the conversation. Each sharing ideas with the other. Debating, discussing. After many hours of speaking, the decision was an easy one to reach. Another one must go!

"There are two guns over there," he pointed, "those two who want to do it, go ahead, get the gun and meet at that corner at the specific time. Instructions will be waiting."

The time had come and the two received their instructions.

The time had come!

They were on their own...

"Can you imagine killing someone

What is it like?

You stop and think

Are we really civilized?

Death / Killing

The gun in your hand

Look in his eyes

Your brain stops

Don't think

Make your-self not think

You must shoot

Do it, do it

No

Yes, you must

Don't think, do it

I can't, it's life

Stop it, don't think

Shoot

He doesn't deserve to live

He hates you

He makes your life miserable

Get it up to his brain and shoot

I can't think anymore

What should I do

Run

No

Walk... slowly

I DID IT!

MARIA



SARDARABAD CHAPTER NEWS

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՄ

ԷՆՍԻՆՕ. Այս տարեշրջանին, Ս.Ֆ.Հ.Ն.Ս.Ս.Ս. «Սարգարապատ» Ուխտի Մշակութային Յանձնախումբը կազմակերպել է մի մշակութային մրցում, Հոփիտի հայ աշակերտութեան համար:

Յանձնախումբը տեղեկացրել է «Ֆերահան» եւ Հ.Բ.Ը.Մ. հայ վարժարանների տնօրէնութեանց, ինչպէս նաեւ հանրային վարժարանների աշակերտութեան այս ծրագրին մասին: Սակայն, մասնակցողների մեծամասնութիւնը «Ֆերահան» յաճախող աշակերտներ են:

Մասնակցողները մրցում են հետեւեալ երեք ընդհանուր մարզերում՝ նկարչութիւն, հայերէն շարդարութիւն եւ հայերէն ոտանաւորների արտասանութիւն: Այս մրցումները բաժանել են նաեւ տարբեր խմբերի նկատի առնելով իրենց տարիքները: Դիմումնագիրների ընդունելու վերջին օրն էր, Մարտ 2ը:

Ուրբաթ, Մարտ 30ին տեղի ունեցաւ Մշակութային Մրցումին արտասանութեան բաժինը, «Ֆերահան» վարժարանի «Աւետիսեան» սրահում: Ներկայ էին Դերորդից մինչեւ 12րդ դասարանների աշակերտութիւնը լսելու իրենց ընկեր-ընկերուհիների արտասանութիւնները: Ներկայ էին նաեւ Ռուբինա Փիրումեան, Բիւզանդ Կոանեան եւ Սարգիս Պէրպէրեան՝ որպէս դատական կազմ: 16 արտասանողներ մօտ մէկ ժամ մրցեցին իրար դէմ:

Նկատի առնելով բոլոր արտասանութիւնների բարձր որակը, դատական կազմը խորհրդակցեց մօտաւորապէս մէկ ժամ հասնելու իր վերջնական որոշումին: Սակայն, կազմակերպող յանձնախումբի որոշումով, արտասանութեան բաժնի յաղթողները միասնաբար մրցումի ուրիշ բաժինների շահողների հետ յայտարարուելու են Մայիս ամսում:

Աշակերտութեան մօտ 30 նկարչութիւնները փակցւել են «Ֆերահան» վարժարանի գրասենեակին մէջ:

Մշակութային Յանձնախումբի ընկերները ընդհանրապէս գոհ են իրենց աշխատանքներից, բայց յոյսով են տեսնել բազմաթիւ աշակերտներ եւ դպրոցներ մասնակցեն այս մրցումին ապագայ տարիներում:

ԶԱՅՆԱԲԵՐ



Valley Armenian Center Committee Formed

ENCINO — By a motion passed at the S.F. Valley AYF Sardarabad Chapter meeting, the chapter determined to raise a minimum of \$3000 to donate to the Valley Armenian Center fund.

The chapter executive has formed a special committee to ensure the success of this project

The committee has already started its fundraisers, the first of which was

the selling of "Easter baskets" at the Holy Martyrs Armenian Apostolic Church on Easter Sunday. The committee's two future fundraisers are the following:

- Friday, May 25, dance at Ferrahian H.S. Avedissian Hall, donation \$5.

- Friday, June 8, dinner-dance at Ferrahian H.S. Avedissian Hall, featuring Harout Pamboukjian and the Ani Band. Donation for AYP members is \$15, for non-members \$30.

The Committee members are determined to complete this project successfully, and hope to raise much more than the minimum of \$3000.

BAY AREA ROSDOM CHAPTER ՏԷՊ

Bay Area AYP Holds Protest Demonstration

SAN FRANCISCO — The Bay Area Rosdom Chapter of the Armenian Youth Federation held a protest demonstration in front of the Yugoslavian Consulate on Friday, March 23 at noon. Over 30 AYP ungers and additional members of the community were present. Banners were carried and flyers were passed out to the public.

The protest was in response to the sentence of 20 years of solitary confinement given to Harutioun Levonian and Raffie Elbekian in Belgrade. The Yugoslavian government exercised gross negligence of human rights in conducting their trial. The fact that Levonian was denied medical treatment and that the trial was held in the prison hospital room was contrary to Yugoslavian law.

Toward the end of the demonstration, two AYP representatives went to the Consulate office to present the Consul General with a protest letter. Consul General Pavonic personally talked to the representatives, but said he could not accept the hand-delivered letter unless it was sent through the mail.

Press releases were sent to all Bay Area radio stations, television stations, and newspapers and were followed up with phone calls. Although there was not any major media coverage, there were a few freelance photographers present. Also present were CIA agents, who worked for the Yugoslavian government, and an FBI agent who asked whether a permit had been obtained previous to the demonstration.

(Շաբ. 9րդ էջէն)

Քիւրտերուն վրայ յարձակելով, երկուքին ալ կը սպաննէ, եւ գիւղը թողնելով, լեռ կը փախչի ուրկէ կ'անցնի Հալէպ:

1890 թուականն է: Գէորգ Հազիւ 6 ամիս կը մնայ Հալէպ: Հոն կը հանդիպի Մուրատի ու անոր ընկերակցութեամբ կ'անցնի երկիր, ուր իր բաժինը կը բերէ Տարօնի մէջ եղած բոլոր ճակատամարտներուն, մինչեւ 1894 թուական, երբ կը ձերբակալուի ու բանտ կը մտնէ, Մուրատի հետ: 20 ամիս բանտարկութենէ ետք, կը փախչի ու կը միանայ Հ.Յ.Դ.ի շարքերուն 1896ին:

Մինչեւ 1907ը ան կը շարունակէ իր ֆէտա-յական կեանքը, Սասունի, Տալուրիկի մէջ, պսակուելով «ՍԱՐԵՐՈՒ ԱՍԼԱՆ» անունով:

1907, Մայիս 27ին, Սուլուի կոիւր եղաւ մեր հերոսի վերջին կոիւր, որու ընթացքին ծանրօրէն վիրաւուելով ան մահացաւ հայրենիքի քաղցր հողին վրայ:

Այս քանի մը հակիրճ տողերը հազիւ ազօտ գաղափար մը կրնան տալ այն փոթորկալի կեանքին մասին, որ քսան տարի Սասնոյ լեռներուն եւ Տարօնի աշխարհի անվեհեր Արիւծն եղաւ՝ անմահ Գէորգը:

ՎԻԳԷՆ ԵՓՐԵՄԵԱՆ

«ԳԷՈՐԳ ԶԱՒՈՒՇ» ՈՒԽՏ — Ֆրեզնո

ՕՐԷՆԵ
ՔԱՌԻՆՔԻ

ԱՇՈԴ

ԵՐԿԱՐ

Asbarez Night

The Orange County Ashod Yergat Senior Chapter successfully carried out its monthly Asbarez Night on April 27.

The topics of the evening were:

a) Is it right for Armenians, living in Turkey and Soviet Armenia, to immigrate to another country?

b) Once we get a Free, Independent, and United Armenia, which of the three organizations will form the executive body, which will govern Armenia?

c) Where should the revolutionary movement continue from? The Diaspora or the homeland? Where would it be more effective?

The conclusions reached were:

a) It is to our advantage for Armenians to immigrate, because they bring the spirit for us to keep on struggling for a free Homeland.

b) The Dashnagtsutuyn will hold office, just like they did in 1918. Majority rules.

c) The revolutionary movement should continue from the Diaspora because if it continued from the Homeland the Armenians living there would get harassed even more than they would from the Diaspora.

Asbarez Night was held at our C.E. representative's house. All senior members, the president from the Orange County Aghpuir Serop Junior Chapter, and one junior member were present.

Hasmik Bulujian

Ճամբար Ծաբաթավերջ Մը

Մարտ 30, 31 եւ Ապրիլ 1ի շաբաթավերջին «Աշոտ Երկաթ» Երէց Ուխտը կազմակերպեց ճամբարազնացութիւն մը: Ներկայ էին 20 երէց եւ կրտսեր ընկերներ, ինչպէս նաեւ ուխտիս Կ.Վ. Ներկայացուցիչը:

Ուրբաթ ուշ ատեն հասանք Հ.Ե.Դ.ի ճամբարը: Ծաբաթ ատու կանուխէն սկսաւ ծրագրի գործադրութիւնը: Դրօշակի արարողութիւնէն ետք նախաճաշ, ապա՝ դաստիարակչական դասախօսութիւն մը տեղի ունեցաւ: Նիւթը՝ Օսմանեան Կայսրութեան մէջ ապրող հայերուն պայմաններն էին, ինչ որ ընդգրկեց նաեւ եղեռնը ու Հ.Ե.Դ.ի դերը: Ապա՝ ճամբար գտնուողներէն խումբ մը ուղղուեցաւ դէպի «Ճէքսըն» լիճ եւ վերադառնի ճամբուն վրայ հանդիպեցաւ «Քէմփ Քեսապ»: Տեղատարափ ձիւնին պատճառով, վոլիպոլի երրորդ խաղը կիսաւարտ մնաց: Կէսօրուայ ճաշէն ետք, կրտսերները ունեցան երգի փորձ եւ «Միտնայդ Էքսրէս» շարժապատկերի ցուցադրութիւն:

Անակնկալ ձիւնը բոլորին հետաքրքրութեան առարկան դարձաւ:

Ինքնաշարժները ծածկող ձիւնը «մաքրուեցաւ» ձիւնազնդակ շինողներու կողմէ: Ընթրիքէն ետք, կրտսերները երէցներուն ընկերակցութեամբ ունեցան իրենց առաջին «Ասպարէզի Երեկոն» որուն նիւթն էր Արդարութեան Մարտիկներուն արարքները: Ընկերներէն մէկը Ներկայացուց զանոնք իսկ միւսը դէմ ըլլալու դերը ստանձնեց:

«Ասպարէզի Երեկոյ»էն ետք, տեղի ունեցաւ ընկերային խրախճանք:

Կիրակի առաւօտը մեծ մասամբ յատկացուեցաւ հաւաքելու եւ մաքրելու: Օրէնճ Քաունթի մեկնումէն առաջ, ձիւնը հալած վոլիպոլի դաշտին վրայ փոքր տղաքը յաղթեցին պարմանուհիներու խումբին (երկու անգամ):

Վստահ եմ թէ այս շաբաթավերջը երկար ատեն պիտի մնայ ներկաներուն յիշողութեան մէջ: Ինծի կը թուի թէ ճամբարի ժամանակը կանգ առած էր Ծաբաթ օրուան վրայ (Մարտ 31), մէկը Ապրիլ 1ի շաբաճնութիւն չգործեց:

ԹՂԹԱԿԻՑ
ՀԱՆԴԻԿԹԸՆ ՊԻՉ

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

«Ասպարէզ»ի Երեկոյ

Մարտ 23ին, «Աշոտ Երկաթ» երէց ուխտը ունեցաւ «Ասպարէզի Երեկոյ» մը, որուն ընթացքին քննարկուեցան մեր երէց եւ կրտսեր ուխտերուն դիմագրաւած դժուարութիւնները: Մանրամասն ձեւով քննուեցաւ կրտսերներու եւ անոնց ծնողներուն միջեւ եղած հարցերը՝ Հ.Ե.Դ.ի աշխատանքներուն նկատմամբ: «Ասպարէզ Երեկոյ»ին իրրեւ արդիւնք՝ կրտսերներու յաջորդ ժողովը այդ հարցերը լուծելու յատկացուեցաւ: Մեր սովորութեան համաձայն՝ «տաք» վիճարանութիւններ տեղի ունեցան՝ ընկերական ջերմ մթնոլորտի մէջ:

Պատի Թերթ

Ապրիլ ամսուայ ակումբին «Պատի Թերթ»ը ծածկուած էր եղեռնի պատկերներով եւ քարտէսով: Գրատախտակն ալ սկսած է ծառայել իրրեւ ժամանակացոյց տեղի ունենալիք ձեռնարկներուն: ԹՂԹԱԿԻՑ

Ակումբի Նորոգութիւններ

Մարտի վերջին շաբաթէն սկսեալ երէց ուխտի ընկերները սկսած են Օրէնճ Քառնթիի Հայ Կեդրոնի նորոգութիւններու գործերուն մասնակցիլ: Արդէն իսկ ակումբը աւելի հրապուրիչ դարձած է:

ՖՐԵԶՆՕ

«ԳԷՈՐԳ ԶԱՒՈՒՇ» ՈՒՒՏ

ԱՊՐԻԼ 24Ը

1984, Ապրիլ 23ի երեկոյեան ժամը 7:30ին, մօտաւորապէս 200 հոգի կը գտնուէին Հայ Կեդրոնի սրահը, ուր եկած էին մասնակցելու «Գ. Զաւուշ» Ուխտի պատրաստած Եղեռնի Յուշատօնին: Օրուայ բացման խօսաքը կատարեց ընկ. Ռաֆֆի Սանդիկեան: Ան ոգեւորող խօսքերով քաջալերեց Հայ երիտասարդութիւնը եւ նամանաւանդ Հ.Ե.Դ.ական ընկերներն ու ընկերուհիները՝ ապա տեղի ունեցաւ արտասանութիւններ, կենդանի պատկեր եւ երգչախումբ:

Ապա խօսք տրուեցաւ օրուայ դասախօսին՝ ընկ. Պ. Ազատեանին: Ընկ. Ազատեան մեր պատմութեամբ հպարտանալէ ետք, խղճաց մեր ժողովուրդի ներկայ անտարբերութեան վրայ, եւ շեշտեց որ եթէ չզարթնենք, պիտի կորչենք որպէս ժողովուրդ:

Բոլոր ներկաները քաջալերանքներ մղեցին Հ.Ե.Դ.ին եւ բոլորս միասին «Մեր Հայրենիք» երգելով փակեցինք ձեռնարկը:

ՎԻԳԷՆ ԵՓՐԵՄԵԱՆ

«ԳԷՈՐԳ ԶԱՒՈՒՇ» ՈՒՒՏ — Ֆրեզնօ





ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՓՈԹՈՐԻԿ ՄԸ ԹՈՐԸՆՍԻ ԿՐՏՍԵՐՆԵՐՈՒ «ԱՐԱՐԱՏ» ՈՒՒՏԷՆ

Ուրբաթ, Ապրիլ 13ին, Փաստափնայի Հայ Կեդրոնին մէջ տեղի ունեցաւ ընդհանուր պատանիներու երգի մրցակցութիւն:

Թորքնսի «Արարատ» կրտսեր ուխտի վարիչ ընկեր Մինաս Հաշուեան այս առթիւ ըսաւ, «Ես յոյս ունիմ որ մեր կրտսեր ուխտը պիտի շահի» հռչակելով այս նախադասութիւնը իր խօսակից վարչական ընկեր եւ ընկերուհիներուն, ընկեր Մինաս խանդավառութիւն ստեղծեց ընկերներուն մէջ, ոմանք պատասխանեցին «ոչ, ձեր ուխտը չի կրնար շահիլ, որովհետեւ նախ դուք պարտուած էիք անցեալ երգի մրցումին եւ քիչ թիւով անդամ ունիք, եւ մենք աւելի պատրաստուած ենք հը-

րաչափեղ երգերով, եւ աւելի մեծ թիւով անդամներով, որոնք պիտի գերազանցեն բոլոր մրցակիցներուն»: Այս ընկերները չէին գիտեր, որ «Արարատ» Ուխտը վերակազմուած էր նոր եւ խանդավառ ընկերներով, որոնք լրջօրէն աշխատանք կը տանէին եւ ընկեր Մինասին հետ միասնաբար կը պատրաստուէին այս երգի երեկոյին:

Երբ ժամը 8ին սկսաւ երգերու մրցակցութիւնը, ամէն մէկ ուխտ իր պատրաստութիւնը ներկայացուց մենք ալ մերը. դատաւորները գընահատեցին մեր կատարումը նշելով մեծ բարելաւում որ արձանագրած էինք անցեալ անգամուայ հետ համեմատած:

Հպարտ զգացինք եւ քաջալերուած, որ մեր բազմաթիւ աշխատանքներէն մէկը արդիւնաւորուեցաւ. հետզհետէ աւելի ջանք պիտի թափենք մեր կրտսերներու կազմակերպումին, նոյնպէս մեզի:

ՅԱՐՈՒԹ ԳԻՈՒՃԵԱՆ
«ՓՈԹՈՐԻԿ» ՈՒՒՏ — ԹՈՐԸՆՍ

Which AYF Camp Week Will You Attend?

Since this year's camp has been extended an extra week, from 4 weeks to 5, there may be some confusion about how to indicate on the camper and counselor applications which camping week you will be attending. Unlike previous years, camp is divided into weeks - not sessions. This year the entire five week camping season is referred to as one session. Therefore when selecting the camping week of your choice, please indicate the number of the week you would like to attend. The camping weeks are:

Week No. 1 - July 15 - July 22

Week No. 2 - July 22 - July 29

Week No. 3 - July 29 - August 5

Week No. 4 - August 5 - August 12

Week No. 5 - August 12 - August 19

If you are interested in attending the first two weeks of camp, on your application write - Week No. 1 and Week No. 2. This will alleviate any confusion on the part of the AYF Camp Committee and the camper and his/her parents, and allow the camp to run smoothly.

Of course the sooner you turn in your application stating precisely which camp weeks you would like to attend, the better your chances are of assuring yourself attendance for those weeks.

AYF Camp Committee does expect applications to exceed the number of availability. Each camp week is limited to 100 campers. Once the limit is reached for each week, late applications will be rejected and you will be referred to other open weeks.

The cost of camp this year is \$90 per week. This price does not include the cost for bus transportation, camp pictures or camp T-shirts. These items are an additional cost payable at the appropriate times.

There are a limited number of sponsorships available for those with financial need. If you need financial assistance, please contact the AYF Camp Committee. Do not let money stop you from an invaluable experience at AYF Camp. Sponsorships, camper applications, and counselor applications may be obtained by calling or writing to the:

AYF Camp Committee
419 W. Colorado St.
Glendale, CA 91204
Tel: (818) 243-9219

Camper applications are due by June 30.
Counselor applications are due by June 1.

AGHPUIR SEROP

Aghpuir Serop, known by his other titles of Serop Pasha and the Lion of Nemrout, was the son of peasant parents from Akhlat, the region of Sassoun.

An early accidental encounter with some Kurds caused him to be exiled to Rumania where he joined the ARF.

Fearless as the lion, and defender of the Fedayee code of loyalty, Serop distinguished himself as a company commander and an authority on guerilla warfare. His name struck terror among the Turks and Kurds who honored him with the exalted title of "Pasha."

His guerilla operation became the training school of such illustrious company commanders as Magar of Sbaghan, the incomparable Kevork Chavoush, and the legendary Antranig.

The Lion of Nemrout occupies a unique position in the Armenian Revolution as one of the earliest and most distinguished founders of the Fedayee institution.

Serop, the man whom the Turkish government could not destroy, finally was killed by the poison of an Armenian traitor.

Violet Bulujian

**GENOCIDE
TO RESISTANCE
1915-1984**

AYF Sardarabad Book Service

Announces Its New Location:

**108 N. BRAND BL.
GLENDALE, CA 91203**

**Books in English and Armenian
For children, students and adults
On history, literature, art and language**

For Info. Call: (818) 500-0790

**Regular Store Hours:
Mon.-Fri. 11 a.m.-5 p.m.
Sat. 10 a.m.-4 p.m.**

The Law of Life

During an interspace of silence,
I interrupted the revolutionist and
philosopher in these fateful words:
"What is?"

In deep and solemn tone, he replied,
"Struggle".

At first it seemed as though I had
heard the echo of despair, but
peradventure, it was the law of life.

**-John Swinton, reporting
on an interview with
Karl Marx for the
New York Sun on
September 6, 1880**